

*Z04C63E52

16*

Raadsvoorstel

Onderwerp	Ontwerpbegroting VGGM 2022
Zaaknummer	Z/21/383956
Documentnummer	INT/21/1020202
Portefeuillehouder	Burgemeester Lucien van Riswijk en wethouder Belinda Elfrink
Portefeuille	Veiligheid, jeugdgezondheidszorg en volksgezondheid
Behandelend ambtenaar/afdeling	Thijs Barten
Telefoon	0316 – 595 580
E-mail	t.barten@zevenaar.nl

1. Samenvatting

Gemeente Zevenaar heeft samen met veertien andere gemeenten taken op het gebied van brandweezorg, geneeskundige hulpverlening, publieke gezondheidszorg, ambulancezorg, alsmede rampenbestrijding en crisisbeheersing ondergebracht in de Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderlander-Midden (hierna: VGGM). Jaarlijks stelt de VGGM planning en control documenten op (o.a. begroting) waarover de gemeenteraad zijn zienswijze mag geven.

De begroting 2022 is beleidsarm, mede doordat de activiteiten van VGGM voor een groot deel in het teken van de bestrijding van het COVID-19 virus hebben gestaan. De begroting bevat daardoor vooral ambities die vanuit 2020 en 2021 doorschuiven.

Financieel vindt er in de nieuwe begroting bij het onderdeel Brandweer een forse verschuiving van kosten plaats tussen de gemeenten. Dit is het gevolg van de invoering van een nieuwe verdeelsleutel voor de kosten van de brandweer. Voor Zevenaar leidt dit tot een jaarlijks nadeel van € 20.000. Verdere financiële ontwikkelingen bestaan vooral uit een kostenstijging als gevolg van de omvorming van brandweerpost Ede-Centrum tot een 24/7 beroepsorganisatie (€ 96.000 nadeel) en loon- en prijscompensatie (€ 41.000 nadeel). Deze posten vallen onder het programma veiligheid, per saldo wordt de bijdrage voor dit programma in 2022 € 160.000 hoger dan over 2021.

De ontwerpbegroting 2022 bevat daarnaast een voorstel voor de bestemming van het positieve resultaat van € 3,1 miljoen over 2020.

De VGGM heeft geen gevolg gegeven aan de door Zevenaar gevraagde bezuiniging van 2,5% in 2022 en 5% in 2023.

2. Raadsvoorstel

Wij stellen u voor om:

1. De zienswijze vast te stellen om in te stemmen met de VGGM-begroting 2022, inclusief de resultaatbestemming 2020.

3. Waarom naar de raad

De Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) bepaalt waaraan gemeenschappelijke regelingen moeten voldoen, onder andere met betrekking tot de procedure voor de begroting van het openbaar lichaam. Op grond van artikel 35 Wgr zendt de VGGM de kaders en de ontwerpbegroting 2022 aan de deelnemende gemeenten vóór vaststelling door het algemeen bestuur van de VGGM. De gemeenteraad kan zijn zienswijze geven over de ontwerpbegroting 2022 van de VGGM. Het algemeen bestuur zal, gehoord de zienswijzen van de gemeenteraden, op 23 juni 2021 de begroting 2022 definitief vaststellen.

4. Doelstelling en beoogd resultaat

Wij stellen u in de gelegenheid om uw zienswijze te geven over de ontwerpbegroting van VGGM om invloed te houden op en sturing te kunnen geven aan de taken, te behalen doelstellingen en financiën van de gemeenschappelijke regeling Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden

5. Argumenten en alternatieven

Argumenten

1.1 De nieuwe verdeelsleutel Brandweer is objectief en toekomstbestendig

De huidige verdeelsleutel van de brandweerkosten is gebaseerd op de budgetten die gemeenten hadden voor hun eigen lokale brandweer op het moment van de regionalisering in 2014. Door deze systematiek zijn er flinke verschillen in financiële bijdrage tussen gemeenten. Deze verschillen worden door jaarlijkse prijs- en loonindexen alleen maar groter. Nu we enkele jaren verder zijn, functioneert de regionale brandweerorganisatie echt als regionale organisatie met gelijkwaardige brandweezorg voor een ieder. De brandweezorg is sinds de regionalisering ook veranderd en heeft een doorontwikkeling gemaakt. Dit rechtvaardigt een actualisatie van de verdeelsleutel. Het is niet langer houdbaar dat er grote verschillen in de financiële bijdragen blijven bestaan. Een toekomstbestendige verdeelsleutel is daarom nodig. Hiertoe is een aantal alternatieven onderzocht.

Op 20 januari 2021 heeft het Algemeen Bestuur besloten om het verdeelmodel "Gemeentefonds, OOV-subcluster brandweer" te hanteren als nieuwe verdeelsleutel voor de financiering van de brandweezorg per 2022. Dit is het model dat inmiddels door circa 2/3 van alle veiligheidsregio's wordt gehanteerd als verdeelmodel. Het model wordt uitsluitend gebruikt om te bepalen hoe de kosten voor de brandweezorg in onze regio worden verdeeld over de deelnemende gemeenten en niet om te bepalen wat de totale omvang van de brandweerkosten is. De eventuele herverdeling van het gemeentefonds heeft dus geen effect op de omvang van de totale brandweerkosten.

De invoering van de nieuwe verdeelsleutel zorgt voor forse herverdeeleeffecten, waardoor voor- en nadeelgemeenten zijn ontstaan. Voor Zevenaar betreft het een relatief beperkt nadeel van € 20.000 per jaar (ongeveer 1% van de totale bijdrage). Een nadere toelichting op de verdeelsleutel is opgenomen in paragraaf 3.2, pagina 37, van de ontwerpbegroting.

1.2 De kostenverhoging vanwege de aanpassing in de brandweerorganisatie (vorming 24/7-beroepsorganisatie Ede-Centrum) is noodzakelijk

Binnen de brandweerorganisatie van Gelderland-Midden werd tot 2021 een model toegepast met een consignatieregeling voor vrijwilligers. Als gevolg van recente jurisprudentie (arrest Matzak) werd in dit model de arbeidstijdenwet veelvuldig overschreden. Vooral op de brandweerpost Ede-Centrum was de situatie nijpend en was een ander organisatiemodel op korte termijn noodzakelijk. Daarom is besloten om deze post om te bouwen naar een 24/7 beroepsorganisatie per 1 januari 2021. De extra kosten hiervan vanaf 2021 bedragen € 1,5 miljoen per jaar (= € 96.000 voor Zevenaar).

Voor het begrotingsjaar 2021 is het voorstel om de extra kosten ten dele (€ 1,2 miljoen) te dekken uit het resultaat over het jaar 2020. De overige extra kosten (€ 0,3 miljoen) worden gedragen door de gemeente Ede. Een nadere toelichting op het besluit voor de aanpassing van de brandweerorganisatie is opgenomen in paragraaf 2b.1, pagina 13, van de ontwerpbegroting.

1.3 Het positieve resultaat over 2020 wordt voor een deel gereserveerd voor de overgangsregeling brandweerkosten en voor een deel aan de gemeenten teruggestort.

In de ontwerpbegroting 2022 wordt het positief resultaat uit de jaarrekening 2020 van € 3,1 miljoen herbestemd. Het resultaat bij de GGD is nihil, alhoewel er fors meer kosten zijn gemaakt ten behoeve van de COVID-19 bestrijding. Het ministerie van VWS vergoedt deze kosten en VGGM heeft naast hogere kosten ook hogere baten. Brandweezorg heeft een fors positief resultaat. Er zijn minder kosten gemaakt voor opleidingen en oefeningen en er is vertraging ontstaan in de vervanging van spullen en automatisering. In paragraaf 3.6, pagina 41, van ontwerpbegroting wordt de resultaatbestemming als volgt weergegeven:

a) 24/7 post Brandweer Ede	€ 1.200.000
b) Compensatie grote nadeelgemeenten verdeelsleutel	€ 474.000
c) Uitgestelde werkzaamheden 2020 – brandweer en bedrijfsvoering	€ 350.000
d) Uit te keren aan gemeenten	€ 1.088.000

Er wordt € 474.000 gevormd tot bestemmingsreserve, zodat afgesproken overgangsafspraken met betrekking tot de verdeelsleutel kunnen worden uitgevoerd. Als laatste wordt voorgesteld om € 350.000 als bestemmingsreserve te vormen voor uitgestelde werkzaamheden. Dit is opgebouwd uit € 250.000 voor het inhalen van opleidingen voor medewerkers en € 100.000 voor achterstand bij de implementatie van ICT-systemen. Zevenaar is in principe tegen de vorming van reserves bij de verbonden partijen, omdat het resultaat van 2020 onder andere bestemd wordt voor de 24/7 post Ede en de compensatie van de verdeelsleutel kunnen we toch instemmen.

Het overige bedrag van € 1,1 miljoen wordt conform de verdeelsleutel 2020 uitgekeerd aan deelnemende gemeenten. Voor Zevenaar komt dit neer op een voordeel van bijna € 70.000.

Alternatieven

1.1 Er zijn nog onzekerheden en risico's waardoor de definitieve bijdragen in 2021, 2022 en daarna moeilijk te bepalen zijn

Herverdeling huisvestingslasten

Het Algemeen Bestuur heeft bij de herziening van de verdeelsleutel brandweer het uitgangspunt bepaald om op langere termijn ook de huisvestingskosten deel uit te laten maken van de regionale kosten voor brandweezorg en deze volgens de nieuwe verdeelsleutel te verrekenen. Op deze wijze kan de regio beter sturen op het regionale dekingsplan en worden kosten voor bijvoorbeeld de stalling van regionaal materieel, de werkplaatsen en kantoren regionaal gedragen. De wens is om scheefheid in de gemeentelijke bijdragen aan huisvestingskosten te egaliseren. Deze vervolgstap is echter complex en vraagt nader onderzoek. Het uitgangspunt is dat de eerste consequenties vanaf begrotingsjaar 2024 worden verwerkt. Wat dit concreet voor Zevenaar gaat betekenen, is nog niet bekend.

Functiewaardering verpleegkundigen

Landelijk blijken er verschillen te bestaan tussen de inschaling van verpleegkundigen. Bij de meeste vergelijkbare organisaties zijn verpleegkundigen één schaal hoger ingedeeld dan bij de VGGM. Dit leidt tot het risico van uitstroom van verpleegkundigen naar andere/ons omringende GGD-organisaties en beperkte instroom van nieuwe verpleegkundigen. Door de arbeidsmarktkrapte is het voor VGGM telkens weer een uitdaging om vacatures in te vullen. Het aanpassen van de functiewaardering leidt tot financiële effecten voor de organisatie. De verwachting is dat hier in de loop van 2021 een besluit over wordt genomen in het Algemeen Bestuur. In de risicoparagraaf is de functieherwaardering benoemd. Dit heeft consequenties voor de begroting, maar die consequenties zijn nu nog niet opgenomen. De COVID-19 bestrijding heeft ons geleerd dat een betere waardering van zorgpersoneel op zijn plaats is.

Benchmark

Gemeenten willen dat gemeenschappelijke regelingen meebewegen met de bezuinigingen die veel gemeenten moeten doorvoeren. Daarom willen bestuurders een discussie voeren over de scope van activiteiten van VGGM die ten laste komen van de gemeentelijke budgetten. Gemeente Zevenaar heeft haar verbonden partijen een bezuinigingsopdracht voorgelegd van 2,5% in 2022 en 5% structureel in 2023 en verder. De financiële positie van gemeenten staat onder hoge druk.

In de begroting 2021 is een benchmark onderzoek aangekondigd. Hierin worden de activiteiten van VGGM beschreven en afgezet tegen andere regio's. Met de resultaten uit het benchmarkonderzoek kunnen de bestuurders het gesprek voeren over de basistaken van VGGM, de bijbehorende structurele kosten, risico's en weerstandsvermogen. Op basis van de rapportage kan vervolgens het gesprek gevoerd worden over de scope van taken, de verwachte kwaliteit, mogelijke efficiency en een mogelijke opening voor bezuinigingsmaatregelen.

Vanwege de druk op de GGD is het benchmarkonderzoek in eerste instantie afgebakend tot de programma's crisisbeheersing, brandweezorg en overhead (bedrijfsvoering). In 2022 wordt bekeken hoe de evaluatie van de GGD-taken vorm kan worden gegeven. Een nadere toelichting op dit onderzoek is opgenomen in paragraaf 3.3, pagina 39, van de ontwerpbegroting.

6. Hoe gaan we dat bereiken en is evaluatie nodig?

Door middel van een brief maken wij de zienswijze van uw raad aan de VGGM kenbaar. Evaluatie is niet van toepassing.

7. Klimaat en duurzaamheid

Wagenpark personenvoertuigen in relatie tot duurzaamheid

Het wagenpark van de brandweer bestaat momenteel voornamelijk uit dieselvoertuigen. De maatschappelijke aandacht voor duurzaamheid en de daarmee gepaard gaande ontwikkeling van milieuzones leidt er toe dat ook VGGM nadenkt over een transitie naar een meer duurzame oplossing voor haar personenvoertuigen.

8. Communicatie

Communicatie over de ontwerpbegroting ligt bij de VGGM.

9. Kosten, baten en dekking

Ontwerpbegroting VGGM 2022

De bijdrage van Zevenaar aan VGGM over 2022 is als volgt opgebouwd:

Veiligheid / brandweer	€ 2.634.000
Bevolkingszorg	€ 42.000
GGD	€ 672.000
Jeugdgezondheidszorg	€ 490.000
Rijksvaccinatieprogramma	€ 77.000
Totaal	€ 3.915.000

Financiële tabel VGGM

De bijdragen die wij in 2022 gaan betalen voor brandweer, bevolkingszorg en publieke gezondheid nemen wij op in de Kadernota 2022 -2025 van de gemeente Zevenaar. De mutatie betreft de verhoging bij de brandweer en de loon- en prijsindex. Voor de loon- en prijsindex is binnen de gemeentelijke begroting dekking, de verhoging bij de Brandweer is een nadeel en ramen we bij in de Kadernota. Zie ook pagina 52 en verder van de begroting 2022 VGGM.

Programma	2021	L/P	Mutatie inwoners	24/7 Ede	Impuls	Verdeel- sleutel	2022
Veiligheid / brandweer	€ 2.474.000	€ 41.000		€ 96.000	€ 3.000	€ 20.000	€ 2.634.000
Bevolkingszorg	€ 42.000						€ 42.000
GGD	€ 656.000	€ 11.000	€ 5.000				€ 672.000
Jeugdgezondheidszorg	€ 483.000	€ 8.000	- € 1.000				€ 490.000
Rijksvaccinatieprogramma	€ 76.000	€ 1.000					€ 77.000
Totaal	€ 3.731.000						€ 3.915.000

Resultaatbestemming

Het algemeen bestuur van VGGM neemt in juni 2021 een besluit over de resultaatbestemming, met in achtneming van de zienswijzen van de gemeenten. Daarna is bekend welk bedrag de gemeente precies terugkrijgt en wordt dat verwerkt in de 2^e voortgangsrapportage 2021.

Bezuinigingsmaatregelen

Veel gemeenten in Gelderland-Midden moeten bezuinigen. In 2020 is door Zevenaar de oproep aan de VGGM gedaan om ook te kijken naar mogelijkheden voor bezuinigingen in de nieuwe begroting. Zevenaar verwacht namelijk van de VGGM een structurele besparing van 2,5% in 2022, oplopend naar 5% in 2023. In de begroting 2022 komt de besparing van 2,5% niet terug. Het is voor Zevenaar een tegenvaller dat die besparing niet is teruggekomen, maar Zevenaar snapt dat in de huidige omstandigheden een sluitende begroting prioriteit nummer één was. Echter is een sluitende gemeentebegroting voor Zevenaar de allerhoogste prioriteit. De voorgestelde kosten zijn onvermijdelijk, maar een winstwaarschuwing is op zijn plaats. De resultaten van de eerder benoemde benchmark zijn een goed moment om de bezuinigingstaakstelling vanuit Zevenaar te realiseren.

10. Bijlagen

De volgende bijlagen horen bij dit voorstel:

Volgorde	Documentnummer	Naam
1.	INK/21/1015293	Ontwerpbegroting 2022
2.	UIT/21/1020214	Zienswijzebrief
3.	INT/21/1022750	Dashboard VGGM

Burgemeester en wethouders van Zevenaar

De secretaris	De burgemeester
Danielle Jansen	Lucien van Riswijk

Raadsbesluit

Onderwerp	Ontwerpbegroting VGGM 2022
Zaaknummer	Z/21/383956
Documentnummer	INT/21/1020202

De raad van de gemeente Zevenaar;

overwegende dat ;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van Zevenaar:

Gelet op artikel 108 van de Gemeentewet en artikel 35 van Wet gemeenschappelijke regelingen .

besluit:

1. De zienswijze vast te stellen om in te stemmen met de VGGM-begroting 2022, inclusief de resultaatbestemming 2020.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Zevenaar,
gehouden op 2 juni 2021

De griffier
W. van der Vlies

De burgemeester
L.J.E.M. van Riswijk